

Ecologische beoordeling nieuwbouw Kaatsland Sneek

Opdrachtgever	Jorritsma Bouw BV, Bolsward
Referentie	Schut, E. 2017. Ecologische beoordeling nieuwbouw Kaatsland Sneek. A&W-notitie 2861. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
Projectcode	2861kaa
Status	Definitief
Datum	20 juli 2017
Projectleider	E.W. de Vries
Autorisatie	R.J. Strijkstra

Inhoud

1. Inleiding
 2. Situatieschets en plannen
 3. Gebiedsbescherming en beoordeling
 4. Soortbescherming en beoordeling
 5. Conclusies
- Literatuur

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2
tel. 0511 – 474764
email: info@altwym.nl
website: www.altwym.nl

Foto 1-5. Van links naar rechts:

Bovenste rij: overzicht van het plangebied kijkend richting het noordoosten (links het Kaatsland), waterpartij aan de zuidgrens kijkend naar zuidoost.

Middelste rij: bomenrij die midden over het terrein loopt kijkend naar noordoost (de bebouwing erachter is niet zichtbaar), struweel onder de bomenrij.

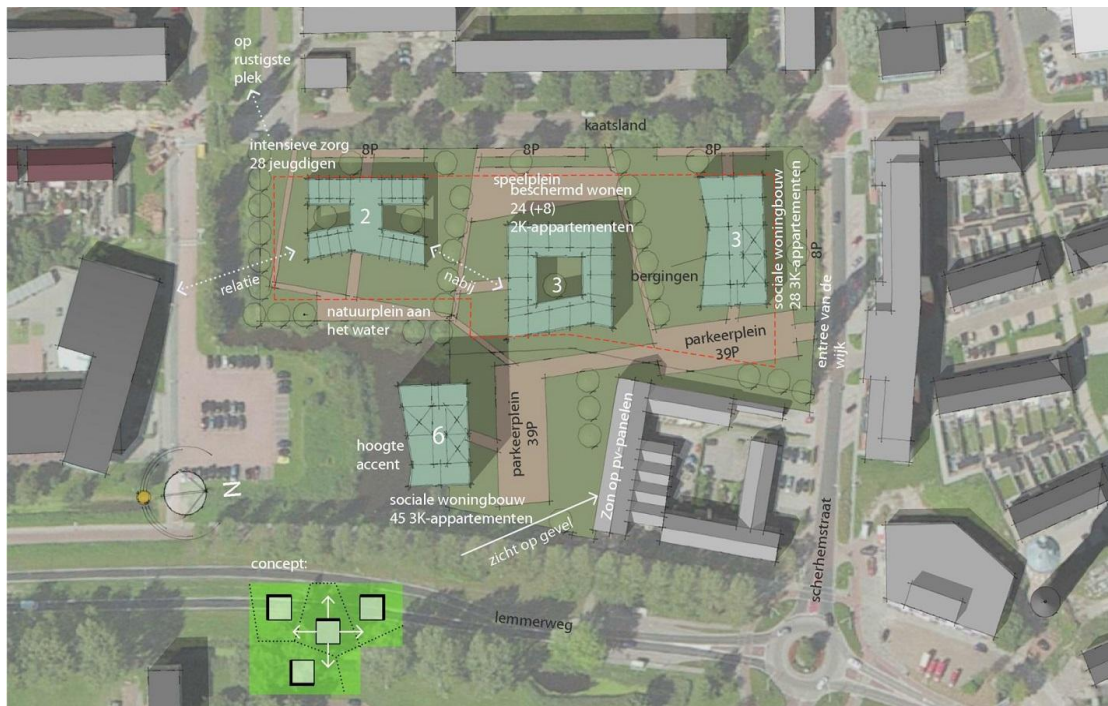
Onderste rij: de bebouwing ten noordoosten van het plangebied.

1. Inleiding

Jorritsma Bouw BV is voornemens om een herinrichting uit te voeren van een braakliggend terrein aan het Kaatsland te Sneek. Ecologisch onderzoek is nodig om te bepalen hoe de ingrepen zich verhouden tot de ecologische wet- en regelgeving. Dit betreft de Wet natuurbescherming (sinds 1 januari 2017) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Jorritsma Bouw BV heeft Altenburg & Wymenga opdracht gegeven om dit ecologisch onderzoek uit te voeren. Indien van toepassing, worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en eventueel aanvullend onderzoek.

In onderhavige notitie zijn de resultaten van het ecologisch onderzoek gepresenteerd. Het onderzoek naar de aanwezigheid van relevante natuurwaarden is gebaseerd op twee benaderingen. Ten eerste zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, overzichtswerken, onderzoeksrapporten en websites) over de aanwezigheid van beschermde gebieden en soorten in en nabij het plangebied. Er is daarbij onder andere gebruik gemaakt van de NDFF. Daarnaast is op 5 juli 2017 een oriënterend veldbezoek uitgevoerd, waarbij is gelet op de (mogelijkheden voor de) aanwezigheid van beschermde en/of kritische soorten.

Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

Figuur 1 - Ligging en inrichtingsschets van het plangebied (bron: Jorritsma Bouw).

2. Situatieschets en plannen

Het braakliggende terrein ligt tussen de wegen Kaatsland, Lemmerweg en Scherhemstraat. Het gaat om een bouwrijp gemaakt grasland. Het grootste deel van het terrein bestaat uit recentelijk vlak gemaakte, voedselarme zandbodem. Aan de randen van het terrein is de vegetatie hoger, vermoedelijk doordat deze al langer bestaat. Het hele gebied heeft een lage soortenrijkdom aan planten. Langs de oost-, zuid- en westrand staan bomenrijen. Tevens loopt er een bomenrij met diverse boomsoorten en een rijke ondergroei midden over het terrein van noord naar zuid. Aan de zuidkant van het terrein bevindt zich een waterpartij met rietkraag en ruigte. Het terrein wordt omsloten door woningbouw. Aan de noordoostkant van het terrein is bestaande bebouwing aanwezig (zie foto's 1 t/m 5).

De plannen bestaan uit de realisatie van woon-zorgcomplexen (zie figuur 1). In dit kader is het noodzakelijk om begroeiing te verwijderen. De waterpartij zal blijven bestaan.

3. Gebiedsbescherming en beoordeling

In Nederland zijn de meeste beschermde gebieden beschermd volgens de Wet natuurbescherming (Natura 2000) of regels omtrent het Natuurnetwerk Nederland (in Friesland de Ecologische Hoofdstructuur, EHS, genoemd). Daarnaast kunnen gebieden ook worden beschermd vanwege hun natuurwaarden via verordeningen of het bestemmingsplan. Uit de kaartgegevens over wettelijk beschermde gebieden blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van de EHS, Natura 2000-gebieden of andere gebieden die zijn beschermd vanwege hun natuurwaarden. Bovendien is het onwaarschijnlijk dat de beoogde ingrepen van invloed zijn op beschermde gebieden in de omgeving en/of de daarbij behorende natuurwaarden. De reden daarvoor is dat de ingrepen relatief beperkt van aard zijn, binnen de bebouwde kom van Sneek plaatsvinden en geen uitstralende effecten hebben op beschermde gebieden in de omgeving. Het dichtstbijzijnde beschermde Natura 2000-gebied, Witte en Zwarte Brekken, ligt op circa 2 km van het plangebied. Dit gebied is aangewezen ter bescherming van verschillende vogelsoorten en is tevens één van de beschermde gebieden van de EHS. Het nabijgelegen Sneekermeergebied en het gebied Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving, gelegen op resp. 3 en 7 km, zijn eveneens aangewezen voor verschillende vogelsoorten. Het plangebied bevat geen geschikt leefgebied voor de vogelsoorten van Witte en Zwarte Brekken, Sneekermeergebied en Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving. Het gebied Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving is naast vogelsoorten aangewezen voor de Meervleermuis en de Noordse woelmuis. Vanwege de voor Meervleermuizen overbrugbare afstand tot dit gebied zou er een ecologische relatie mogelijk zijn tussen het plangebied en Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving. Het is echter onwaarschijnlijk dat het plangebied onderdeel is van een vliegroute voor Meervleermuizen (zie paragraaf 4.4). Er is geen aansluiting van het plangebied met elementen in de omgeving die gebruikt kunnen worden als vliegroute. Het plangebied is niet geschikt als leefgebied van de Noordse woelmuis.

In de omgeving van het plangebied liggen geen gebieden die op een andere wijze worden beschermd ten aanzien van natuurwaarden dan de hierboven beschreven wet- en regelgeving. Daardoor veroorzaakt de beoogde herinrichting geen conflict met de regelgeving ten aanzien van deze overige vormen van gebiedsbescherming.

Om deze redenen wordt geconcludeerd dat de uitvoering van de beoogde ingrepen in het plangebied niet stuiten op bezwaren vanuit de ecologische wet- en regelgeving ten aanzien van gebiedsbescherming.

4. Soortbescherming en beoordeling

Soortbescherming is in Nederland sinds 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Aan de Wet natuurbescherming zijn drie lijsten met soorten gekoppeld. Het gaat om artikel 3.1 waar soorten van de Vogelrichtlijn onder vallen, artikel 3.5 waar soorten van de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern en bijlage I bij het Verdrag van Bonn onder vallen en artikel 3.10 voor overige soorten. Soorten uit de eerste twee artikelen zijn daarmee Europees beschermd, terwijl soorten van artikel 3.10 nationaal beschermd zijn. Provincies hebben de mogelijkheid om voor soorten uit artikel 3.10 een vrijstelling te verlenen van enkele verbodsbepalingen. De Provincie Friesland hanteert vanaf 1 januari 2017 een dergelijke lijst met (dier)soorten die een vrijstelling genieten bij o.a. ruimtelijke ontwikkeling.

Hieronder is beschreven welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen en wat de consequenties daarvan zijn voor de beoogde ingrepen.

4.1 Algemeen

Het plangebied bestaat in de huidige situatie uit grasland met bosschages en enkele waterpartijen en is gelegen in de bebouwde kom van Sneek. Het terrein wordt aan de zuid- en westkant begrensd door bomenrijen en aan de zuidkant bevindt zich een waterpartij. Het is onwaarschijnlijk dat in het plangebied wettelijk beschermde soorten uit de volgende soortgroepen voorkomen en/of worden beïnvloed door de uitvoering van het beoogde project:

- Planten
- Reptielen
- Ongewervelde diersoorten

De redenen die aan deze conclusie ten grondslag liggen, zijn één of meer van de volgende:

- Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van deze soorten.
- In het plangebied is geen geschikt biotoop voor deze soorten aanwezig.
- Uitstralende effecten van de ingreep reiken niet dermate ver buiten de begrenzing van de locatie dat daardoor (mogelijk) leefgebied van deze soorten wordt beïnvloed.

De herinrichting van het plangebied veroorzaakt om deze redenen geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van bovengenoemde soortgroepen.

4.2 Amfibieën

Doordat zich binnen het plangebied een waterpartij bevindt met riet of ruigte zone, kunnen op de planlocatie voortplantingsplaatsen van amfibieën aanwezig zijn. Daarnaast kunnen het gebied en de bomenrijen met ondergroei gebruikt worden als foerageergebied of overwinteringsplaats van amfibieën. Gezien de verspreidingsgegevens van amfibieën (NDFF, Van Delft *et al.* 2016) en de aanwezige biotopen, wordt alleen een aantal beschermde amfibieënsoorten van artikel 3.10 Wnb verwacht. Het gaat om algemeen voorkomende amfibieënsoorten zoals de Bruine kikker, de Gewone pad en de Kleine watersalamander. Het is onwaarschijnlijk dat beschermde amfibieënsoorten volgens artikel 3.5 Wnb in het plangebied voorkomen.

Door de herinrichting van de planlocaties gaat mogelijk een deel van het leefgebied van enkele beschermde (artikel 3.10 Wnb) amfibieënsoorten (tijdelijk) verloren. Er zal echter voldoende alternatief leefgebied voor de betreffende soorten aanwezig blijven. Bovendien geldt voor de betreffende soorten dat Provinciale Staten van Friesland een vrijstelling heeft verleend voor het overtreden van de verbodsbepalingen bij artikel 3.10 Wnb bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Om deze redenen veroorzaken de beoogde ingrepen in het plangebied geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van amfibieën.

4.3 Vogels

In de Wet natuurbescherming valt het beschermingsregime van vogels onder wetsartikel 3.1 en 3.5. De vogelsoorten die onder de Europese Vogelrichtlijn vallen, zijn opgenomen in artikel 3.1. De vogelsoorten die onder bijlage II van het Verdrag van Bern vallen, zijn opgenomen in artikel 3.5. Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten vallen onder artikel 3.1. Een klein deel van deze soorten valt tevens onder artikel 3.5. Vooralsnog worden door de provincies effecten op vogels beoordeeld volgens de bepalingen onder artikel 3.1.

In het plangebied is opgaande begroeiing aanwezig in de vorm van hogere bomen en hogere bomen met een ondergroei van diverse soorten struiken en planten. Hier kunnen algemeen voorkomende vogels tot broeden komen, zoals Merel, Roodborst, Houtduif, Zwartkop en Koolmees. Daarnaast kunnen langs de waterkant vogels tot broeden komen als Meerkoet en Wilde eend. In het gebied is een zingende Zwarte roodstaart waargenomen.

Bij werkzaamheden moet volgens de Wet natuurbescherming rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is, dat verstoord kan worden. Verstoring van broedgevallen is niet toegestaan.

Er zijn verschillende mogelijkheden om conflicten met de Wet natuurbescherming ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren is de meest zekere optie. Een alternatief is om werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven door de verstoring tijdens de werkzaamheden. Er dient tevens te worden voorkomen dat tijdens werkzaamheden in het broedseizoen alsnog broedgevallen ontstaan die kunnen worden aangetast. Dit is mogelijk door geen geschikte plaatsen voor nesten te laten ontstaan, door bijvoorbeeld bouw- of snoeimateriaal goed af te dekken. Mochten er toch vogels tot broeden komen en door de werkzaamheden worden aangetast, dan ontstaat er een conflict met de Wet natuurbescherming en moeten de versturende werkzaamheden gestaakt worden tot na de broedperiode van de betreffende soort(en).

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Wet natuurbescherming, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert bijvoorbeeld jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. In augustus 2009 is onder de Flora- en faunawet een indicatieve lijst opgesteld van soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. Deze lijst is per 1 januari 2017 onveranderd overgenomen bij de Wet natuurbescherming.

Soorten die op de bovenstaande lijst staan (categorie 1 t/m 4) en hun nestplaatsen in bomen hebben zijn bijvoorbeeld Buizerd en Ransuil. In het plangebied werden echter geen nesten aangetroffen die door deze soorten gebruikt zouden kunnen worden. Een van de vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn indien er sprake is van ecologisch

zwaarwegende redenen, is de op de planlocatie waargenomen Zwarte roodstaart (categorie 5). De Zwarte roodstaart is een vogelsoort die vaak broedt in bebouwing en foerageert in de aangrenzende begroeiing. Naar verwachting bevindt zich een nest van de waargenomen vogel in de bebouwing aan de noordoost hoek van het terrein. Daarmee is de broedplek geen onderdeel van het plangebied en zal deze behouden blijven bij de uitvoer van de plannen. Er zijn geen redenen om de functionele leefomgeving van de nestplaats van de Zwarte roodstaart onder jaarronde bescherming te laten vallen. Er is voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving aanwezig, ook in de nieuwe situatie.

Het is daarom onwaarschijnlijk dat de functionaliteit van eventueel aanwezige jaarrond beschermde nestplaatsen in de omgeving wordt aangetast door de herinrichting. De ingrepen in het plangebied veroorzaken geen knelpunt met de Wnb ten aanzien van jaarrond beschermde nestplaatsen.

Conclusie vogels

De beoogde ingrepen veroorzaken geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vogels, mits broedende vogels en hun nesten niet worden verstoord. Hierboven is beschreven hoe aan deze voorwaarden kan worden voldaan.

4.4 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn beschermd onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor gelden voor deze soorten striktere beoordelingscriteria bij ontheffingsaanvragen dan bij de meeste andere beschermde zoogdiersoorten.

In de omgeving van het plangebied komt een aantal vleermuissoorten voor, namelijk Watervleermuis, Meervleermuis, Gewone grootvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger (Zoogdieratlas Fryslân 2012, NDFF). Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Deze zijn: verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Hieronder zijn deze drie elementen besproken.

Verblijfplaatsen

In de zomerperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en bomen. Tijdens de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders. Grotere bomen met holtes of losse schors zijn geschikt voor verblijfplaatsen van vleermuizen in zomer- en baltseizoenen. In het plangebied zijn dergelijke bomen niet waargenomen tijdens het veldbezoek. Effecten op verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten zijn daarom niet aan de orde. Bebouwing is niet aanwezig in het plangebied waardoor ook voor gebouwbewonende soorten geen verblijfplaatsen aanwezig zijn. In de bestaande bebouwing aan de noordoostgrens van het terrein zijn kieren gevonden tussen de gevel en de dakgoot. Dit geeft een indicatie dat er geschikte plekken zijn voor vleermuisverblijven in dit gebouw of in andere bebouwing in de omgeving van het plangebied. Het is mede daarom mogelijk dat er vleermuizen gebruik maken van het plangebied. De mogelijke verblijfplaatsen zijn echter geen onderdeel van het plangebied. Op het terrein staat aan de westkant een elektriciteitshuisje, hierin zijn geen voor vleermuizen geschikte openingen gevonden.

Foerageergebied en vliegroutes

Het plangebied en de directe omgeving ervan kunnen deel uitmaken van het foerageergebied van enkele van de bovengenoemde vleermuissoorten. Daarnaast kan het plangebied mogelijk (delen van) vliegroutes van vleermuizen bevatten. Op basis van de ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom van Sneek is het onwaarschijnlijk dat er doorgaande vliegroutes van vleermuispopulaties in de omgeving door het plangebied

lopen. De bomenrijen langs en door het plangebied vinden gaan aansluiting op andere mogelijke vliegroutes. Wel is het mogelijk dat vleermuizen die verblijven in de omliggende bebouwing de waterpartij gebruiken als foerageergebied. Zij zouden de bomenrijen kunnen gebruiken als aanvliegroute naar dat foerageergebied. Daarnaast zou de bomenrij in het midden van het plangebied zelf dienst kunnen doen als foerageergebied. Door de vele ondergroei zal deze naar verwachting veel insecten bevatten. De waterpartij zal door de plannen niet worden aangetast. De bomenrij die van noord naar zuid door het gebied loopt zal volgens de plannen worden verwijderd. Daarom moet nader onderzoek plaatsvinden om te bepalen of deze gebruikt wordt door vleermuizen en zo ja, welke alternatieven er in de omgeving aanwezig zijn. Als er geen goede alternatieven gevonden kunnen worden, zal mogelijk ontheffing van de Wet natuurbescherming moeten worden aangevraagd ten aanzien van vleermuizen.

Ook de bomenrij aan de westzijde (langs het Kaatsland) zou dienst kunnen doen als aanvliegroute om te foerageren boven het water. De hogere bomen aan de andere kant van het Kaatsland kunnen echter een goed alternatief vormen.

Lichtuitstraling op het water kan een versturende werking hebben op foeragerende vleermuizen. Indien de woon-zorgcomplexen zodanig worden gesitueerd dat geen lichtuitstraling op het water plaatsvindt en ook tijdens de bouw wordt gezorgd dat er geen lichtuitstraling is, kunnen negatieve effecten worden voorkomen. Indien lichtuitstraling niet voorkomen kan worden, moet nader onderzoek plaatsvinden om te bepalen of de bomenrij en het water gebruikt worden door vleermuizen en zo ja, welke alternatieven aanwezig zijn.

Conclusie vleermuizen

Op basis van het bovenstaande wordt geconcludeerd dat de beoogde ingrepen in het plangebied mogelijk een conflict veroorzaken met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen. Een conflict treedt op door het aantasten van de bomenrij in het midden van het terrein en/of als uitstraling van licht tijdens de bouw en na aanleg van de woon-zorgcomplexen niet voorkomen kan worden. In die gevallen is nader onderzoek naar foerageergebieden van vleermuizen noodzakelijk.

4.5 Overige zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen)

Uit verspreidingsgegevens van zoogdieren blijkt dat in de omgeving van het plangebied een aantal zoogdiersoorten voorkomt die staan vermeld in de bijlage bij artikel 3.10 Wnb. Het betreft (redelijk) algemeen voorkomende soorten, zoals Egel, Huisspitsmuis en Steenmarter (NDFF). Voor deze soorten is in principe in het plangebied geschikt leefgebied aanwezig. Met name het struweel onder de bomenrij kan voor diverse muizensoorten en marterachtigen van belang zijn. Provinciale Staten van Friesland heeft vrijstelling van de Wnb verleend voor deze soorten bij projecten in het kader van ruimtelijk ontwikkeling.

Naast bovengenoemde soorten, komt in de omgeving van het plangebied ook de Waterspitsmuis voor (Zoogdieratlas Fryslân 2012, NDFF). Provinciale staten van Friesland verleent geen vrijstelling voor deze soort. Voor de Waterspitsmuis is in principe in het plangebied geschikt leefgebied aanwezig. Door de ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom van Sneek, zijn er naar verwachting echter te veel barrières voor deze soort om zich te verspreiden naar het plangebied. De kans op het bestaan van een relictpopulatie die is overgebleven na het ontstaan van de bebouwde kom van Sneek is verwaarloosbaar klein.

In de omgeving van het plangebied komt ook de Noordse woelmuis voor (Zoogdieratlas Fryslân 2012, NDFF). Deze soort is beschermd volgens artikel 3.5 Wnb. In het plangebied is echter geen geschikt leefgebied voor de Noordse woelmuis aanwezig.

Er ontstaat daardoor geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van de Waterspitsmuis en de Noordse woelmuis.

Conclusie overige zoogdiersoorten

Om bovenstaande redenen veroorzaken de beoogde ingrepen in het plangebied geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van 'overige zoogdiersoorten'.

4.6 Vissen

Uit de verspreidingsgegevens van vissen blijkt dat in de omgeving van het plangebied een vissoort voorkomt die staat vermeld in de bijlage bij artikel 3. 10 Wnb. Het betreft de Grote modderkruiper (volgens RAVON, NDFF). Voor deze soort is in principe in het plangebied geschikt leefgebied aanwezig. Door de ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom van Sneek, is de kans dat deze soort voorkomt binnen het plangebied echter verwaarloosbaar klein. Er ontstaat daardoor geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van de Grote modderkruiper.

Conclusie vissen

Op basis van het bovenstaande wordt geconcludeerd dat de beoogde ingrepen in het plangebied geen conflict veroorzaken met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vissen.

5. Conclusies

Deze ecologische beoordeling van de bouw van woon-zorgcomplexen aan het Kaatsland te Sneek leidt tot de volgende conclusies:

Gebiedsbescherming

Wet natuurbescherming: Natura 2000

Het plangebied ligt niet in of nabij Natura 2000-gebieden. De plannen veroorzaken geen negatieve effecten op de natuurwaarden waarvoor Natura 2000-gebieden in de ruimere omgeving zijn aangewezen. Er is daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van gebiedsbescherming.

Overige gebiedsbescherming

Het plangebied ligt niet in of nabij overige beschermde gebieden. De plannen veroorzaken daarom geen conflict met de ecologische wet- en regelgeving ten aanzien van overige vormen van gebiedsbescherming in Friesland (regelgeving betreffende de Ecologische Hoofdstructuur, Ganzenfoeragegebied en Weidevogelkerngebied).

Soortbescherming

Om te voorkomen dat een conflict ontstaat met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vogels moeten de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen. Verdere maatregelen om conflicten met de Wet natuurbescherming ten aanzien van broedende vogels te voorkomen zijn beschreven in paragraaf 4.3 van dit rapport. Indien aantasting van de bomenrij in het midden van het terrein en/of uitstraling van licht niet voorkomen kunnen worden moet nader onderzoek worden gedaan naar de foerageergebieden van vleermuizen.

Ten slotte dient ten aanzien van alle soorten de Zorgplicht in acht te worden genomen.

Literatuur

Melis, J. (redactie), 2012 Werkatlas Zoogdieren in Fryslân. Provincie Fryslân, Leeuwarden.
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (2014), Soortenstandaard Noordse Woelmuis versie 1.1.
Van Delft, J., Kranenbarg, J., de Bruin, A., Frigge, P. (2016) Waarnemingenoverzicht 2015. Bijlage RAVON 63, jaargang 18 (4).

Websites

NDFF
Synbiosys

Aanvullend onderzoek vleermuizen in verband met de bouw van woon-zorgcomplexen aan het Kaatsland in Sneek

Opdrachtgever	Jorritsma Bouw BV
Referentie	Schut, E. 2017. Aanvullend onderzoek vleermuizen in verband met de bouw van woon-zorgcomplexen aan het Kaatsland in Sneek. A&W-notitie 2861. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
Projectcode	2861kaa
Status	Definitief
Datum	2 november 2017
Projectleider	E. de Vries
Autorisatie	R.J. Strijkstra

Inhoud

1. Inleiding
 2. Methode aanvullend onderzoek
 3. Resultaten
 4. Effectbeoordeling
 5. Conclusies
- Literatuur

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2, 9269 TZ Feanwâlden

tel. 0511 – 474764

email: info@altwym.nl

website: www.altwym.nl

1. Inleiding

In verband met de voorgenomen bouw van woon-zorgcomplexen aan het Kaatsland in Sneek is in 2017 een quickscan uitgevoerd om de plannen te toetsen aan de vigerende natuurwetgeving (Schut 2017). De conclusie van dit onderzoek was dat het gebruik van het plangebied als foerageergebied van vleermuizen en de aanwezigheid van vliegroutes tussen verblijfplaatsen in de omgeving en het foerageergebied niet kon worden uitgesloten. Indien door uitvoering van de plannen foerageergebied dat van belang is voor het functioneren van de verblijfplaats of de vliegroute daar naartoe worden aangetast zal een conflict ontstaan met de Wet natuurbescherming. Om deze reden heeft Jorritsma Bouw BV aan Altenburg & Wymenga gevraagd om aanvullend onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van vleermuizen. In deze notitie presenteren wij de resultaten van het onderzoek en worden de resultaten in het licht van de plannen beoordeeld volgens de ecologische wet- en regelgeving.

In hoofdstuk 2 van dit rapport is de methodiek van de uitgevoerde onderzoeken opgenomen. Hoofdstuk 3 bevat de resultaten van de onderzoeken en in hoofdstuk 4 is de effectbeoordeling van de beoogde herinrichting op de aanwezige natuurwaarden gedaan. In hoofdstuk 5 zijn de conclusies van hoofdstuk 4 samengevat.

Altenburg & Wymenga presenteert in dit rapport de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het ecologisch onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

2. Methode aanvullend onderzoek

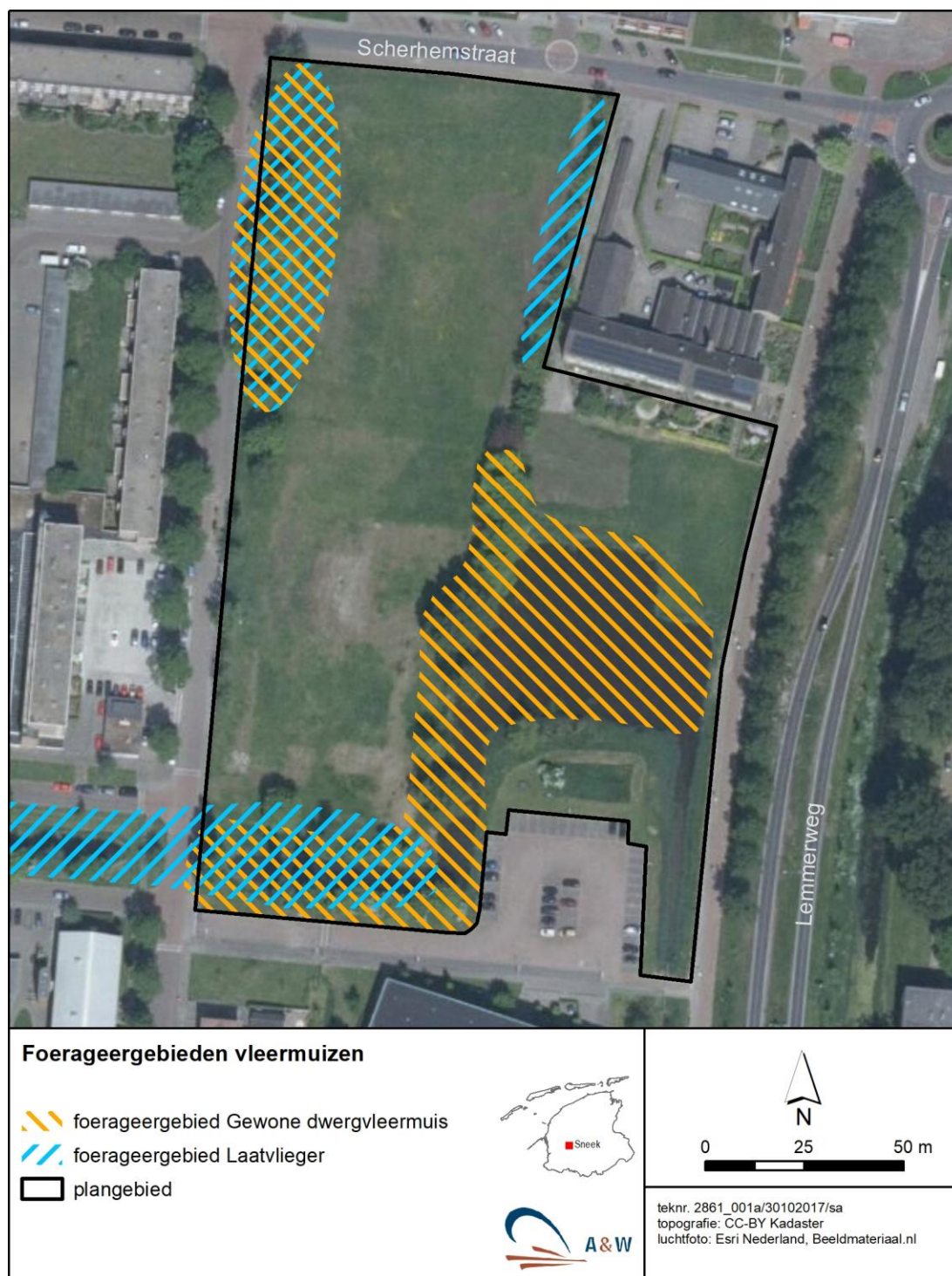
Om te bepalen op welke wijze vleermuizen gebruik maken van het plangebied en de omgeving, is nachtelijk vleermuisonderzoek uitgevoerd. Vleermuisonderzoek dient plaats te vinden volgens het Vleermuisprotocol 2017 (ministerie van EZ, Netwerk Groene Bureaus). Daarin is vastgelegd hoe vleermuisonderzoek aan foerageergebied, verblijfplaatsen en vliegroutes dient plaats te vinden om tot uitspraken te kunnen komen die stand houden in juridische procedures. Bij vleermuisonderzoek moet rekening worden gehouden met een aantal veldbezoeken die gespreid in het jaar moeten plaatsvinden. Uitgaande van de te verwachten soorten, zijn hier volgens het protocol twee veldbezoeken uitgevoerd, waarvan één tijdens het voorjaar/zomer en één tijdens nazomer/herfst. Het plangebied is tijdens de veldbezoeken 's nachts onderzocht met behulp van batdetectoren van het type Pettersson D240x (heterodyne/time expansion). In tabel 1 staan de data van de veldbezoeken.

Tabel 1. Overzicht van de onderzoeksinspanning en de weersomstandigheden tijdens het veldonderzoek.

Datum	Periode	Doel	Weersomstandigheden
10 juli 2017	Ochtendbezoek	Foerageergebied	Temp $\pm 18^{\circ}\text{C}$, windkracht 2 ZW, bewolking 8/8
15 september 2017	Avondbezoek	Foerageergebied	Temp $\pm 11^{\circ}\text{C}$, droog, windkracht 4 ZW, bewolking 6/8

3. Resultaten

Tijdens het onderzoek naar vleermuizen zijn twee verschillende vleermuissoorten waargenomen, namelijk Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Het betrof in alle gevallen overvliegende of foeragerende exemplaren. Zowel de waterpartij als de bomenrij in de noordwesthoek van het plangebied zijn in gebruik als foerageergebied van de Gewone dwergvleermuis. De bomenrij in de noordwesthoek, het noordelijke deel van de bomenrij die midden door het plangebied loopt en de bomen in de zuidwesthoek van het plangebied zijn in gebruik als foerageergebied van de Laatvlieger (Figuur 1). Van beide soorten ging het slechts om enkele foeragerende exemplaren.

Figuur 1: Locaties waar foeragerende vleermuizen werden waargenomen.

4. Effectbeoordeling

Het aanvullende onderzoek naar vleermuizen heeft aangetoond dat zowel Gewone dwergvleermuis als Laatvlieger het plangebied gebruiken als foerageergebied. Van beide soorten zijn echter lage aantallen waargenomen. In de omgeving van het plangebied is voor deze geringe aantallen vleermuizen voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. In de ecologische beoordeling uit 2017 (Schut 2017) werd reeds geconcludeerd dat het plangebied geen aansluiting heeft op mogelijke doorgaande vliegroutes in de omgeving. Gezien het geringe gebruik van het plangebied als foerageergebied, kan ook de aanwezigheid van belangrijke aanvliegroutes naar het foerageergebied worden uitgesloten. Het is daarom onwaarschijnlijk dat door uitvoering van de plannen het functioneren van in de omgeving aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen in gevaar komt. Door de werkzaamheden zal geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen ontstaan.

5. Conclusies

Uit het onderzoek is gebleken dat het plangebied door vleermuizen gebruikt wordt als foerageergebied. Omdat er slechts lage aantallen vleermuizen foerageren en deze voldoende alternatief foerageergebied kunnen vinden in de omgeving, zal door de werkzaamheden de functionaliteit van de vleermuisverblijfplaatsen in de omgeving niet worden aangetast. Door de werkzaamheden ontstaat daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen.

Literatuur

Schut, E. 2017. Ecologische beoordeling nieuwbouw Kaatsland Sneek. A&W-notitie 2861. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Websites

- NDFF